

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség:
SZEDED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.
A szerkesztőség telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
egész évre 72.— K. negyedévre 18.— K.
félévre . . . 36.— K. egy hónapra 6.— K.
Egyes szám ára 24 fillér.

Kiadóhivatal:
SZEDED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.
A kiadóhivatal telefonja: 305.

Szeged, 1919.

VIII. évfolyam, 20. szám.

Szombat, január 25.

Lisszabonban kihirdették a királyságot.

Több nap óta érkezik már hír Portugáliából monarchista mozgalmáról. A jelentések nem voltak határozottak és azt lehetett hinni, hogy nem komoly fordulatról van szó. Inkább mulatságosnak tartottuk Manuel exkirálynak azt az üzenetét híveikhez, hogy nem helyesli a monarchista mozgalmat. Legutóbb azt jelentette ki Manuel, hogy — mégis — lehet szó arról, hogy újra elfoglalja a trónt. Manuel, mint látszik, okulva a múltakon, óvatosan akart eljárni. Amíg nem volt biztos ügyének sikerében, ellenkezést színelte a monarchista törekvésekkel szemben. Hátha nem győznek a királypárti csapatok. Minek akkor megingatni azt a hitet, hogy a volt király — mint egyik jelentés ezt is elárulta — híve a kormánynak. Néhány nap múlva, amikor a királypárti csapatok sikereket értek el, már hajlandóan mutatkozott megfontolni az exkirály azt, hogy visszaüljön-e a trónra.

A ma éjjel érkezett jelentés szerint, úgy látszik, hogy ez sikerül is neki. Lisszabonban kikiáltották a köztársaságot. Portugália — ha valóban igaz ez az érthetetlen hír — nem

hosszúéletű köztársaság volt. Zűrzavaros viszonyok között a köztársasági kormány nem szilárdíthatta meg teljesen uralmát. A népek pedig — csodálatos könnyelműen szokták feláldozni azokat a nagy emberi értékeket, amikért sokszor évszázadokon keresztül küzdöttek, véreztek. A népek végzete ez. Ideálokért harcolnak és ideálokat temetnek el.

Madrid, január 24. (Reuter.) Valenciában hó 23-án az a hír érkezett, hogy Lisszabonban kikiáltották a monarchiát.

Páris, január 24. Madridi lapok szerint néhány portugál hadihajó bombázta Porto városát. A hadsereg a forradalmárokhöz pártolt át, de a tengerészek híek maradtak a kormánynak.

Bécs, január 24. (A Délmagyarország tudósítójától.) Rotterdamból táviratozzák a Neues Wiener Tagblattnak: A Daily Mail lisszaboni jelentése szerint a flotta Oportó előtt fellázadt és a tengerészek kikiáltották a monarchiát. Coimbrai helyőrsége átpártolt a monarchistákhoz.

A románok frontja megingott.

— Magyar csapatok bevonultak Bánffyhungadra. —
Kolozsvár is felszabadul a megszállás alól. —
A csehek kiűritik Pozsonyt? —

Sztrájkolnak az erdélyi magyarok.

— A munkások és állami hivatalnokok megtagadták a szolgálatot. —
Megindultak az egyezkedési tárgyalások. —

Nagyvárad, január 24. Ma este 6 órakor Kissebes és Nagysebes irányából magyar járőrök megközelítették Bánffyhungadot és megtudták, hogy a románok este kivonultak Bánffyhungadról. A magyar járőrök ezután bevonultak a városba és onnan értesítették a barátkai parancsnokságot, hogy Bánffyhungadot elhagyták a románok. Erre az értesítésre a Csuczán tábortáborozó magyar csapatok gyors meneteléssel elindultak és ma éjjel bevonultak Bánffyhungadra, ahol a lakosság kitörő lelkesedéssel fogadta őket. E hírrel kapcsolatban az az értesítés érkezett Nagyváradról, hogy az Erdély megszállott részeiből odaérkező magyar munkások elmondták, miszerint a román megszálló csapatok körében teljes fejtelenség uralkodik és megingott köztük a biztonság érzése. Az erdélyi munkások, hivatalnokok és vasutasok passzív resistenciája rendkívül nagy eredményeket ért el. Figyelemre méltó hírek érkeznek Kolozsvár kiűritéséről is. Hír szerint a kolozsvári román főparancsnokság sürgősen csomagol. A 21-ik gyalogezred, amelyik felül áll a románok visszaszorításában, kiadta a jelszót, hogy a demarkációs vonalig nem állnak meg.

Budapest, január 24. (A Délmagyarország tudósítójától.) Illetékes helyről arról értesülünk, hogy a románok visszavonulóban vannak. Illetékes kormánykörökhöz arról is érkezett jelentés, hogy a románok parlamentáreket küldtek a mi csapatainkhoz. Hogy ezek milyen üzenetet hoztak, arról egyelőre nem érkezett jelentés. Egy újságíró a miniszterelnökségen kérdést intézett a románok visszavonulásának okára vonatkozólag és azt a felvilágosítást kapta, hogy eddig hivatalos jelentés nem érkezett a miniszterelnökségre, de azt hiszik, hogy a románok parancsot kaptak, az antant haderők parancsnokságától, hogy vonuljanak vissza a demarkációs vonalra.

Budapest, január 24. (A Délmagyarország tudósítójától.) Illetékes helyről származó információ szerint a csehek január 29-én kiűritik Pozsonyt.

Budapest, január 24. (A Délmagyarország tudósítójától.) Felhivatalosan jelentik: 32.000 erdélyi bányamunkás, Erdély összes állami hivatalnokai, a vasut, posta és táviró összes hivatalnokai, alkalmazottai és munkásai tegnap délelőtt 9 órakor beszüntették a munkát.

Addig nem állnak munkába, amíg Erdélyben a román atrocitások nem szűnnek meg, amíg Apáthy Istvánt szabadon nem bocsátják, amíg a botbüntetést el nem törlik, amíg a személyes szabadságot és magántulajdont nem biztosítják és a szabad utazást meg nem engedik. A sztrájkoló tisztviselők és munkások kijelentették, hogy sztrájkjuk tiltakozás a megszálló román csapatok erőszakosságai ellen és a magyar népköztársaság által megadott közszabadság elkobzása ellen.

Kolozsvár, január 24. A kolozsvári telefonközpont női alkalmazottai a románoknak azt a felszólítását, hogy tegyék le a hűség esküt, megtagadták. A románok fenyegető sürgetéseire a kolozsvári telefonkezelőnk két napos sztrájkot rendeztek. A románok ma tárgyalni kezdtek velük, mire munkába álltak. A telefonkezelőnk 14 pontból álló követelést nyújtottak át a románoknak, többek között azt is, hogy a hűség esküt nem teszik le és közlik, hogy ha a románok e követeléseket nem teljesítik, 3 nap múlva ismét sztrájkba állnak.

Arad, január 24. (A Délmagyarország tudósítójától.) A nagyszebeni román kormányzótanács kérést intézett a vasutasszövetség aradi fiókjához, hogy küldjön kiküldötteket Nagyszebenbe, hogy a román kormányzótanácsnak módjában álljon a sztrájkoló erdélyi vasutasokkal megégyezéses jutni. Az aradi vasutasszövetség eleget tett a felhívásnak és kiküldötte megbízottait, akik különvonaton indultak el. Felvinezen megszakitják utjukat és tárgyalni fognak az erdélyi ipari munkások, tisztviselők, vasutasok megbízottaival és velük együtt meg fogják állapítani a feltételeket, amelyeket közölni fognak a nagyszebeni román kormányzó tanácsal. Felvinczről Nagyszebenbe utaznak, ahonnan különvonaton fognak visszatérni Aradra.

Maniu Gyula — Nagyrománia miniszterelnöke.

Bukarest, január 24. Itteni hírek szerint valószínű, hogy Nagyrománia részére nemzetközi kormány alakul dr. Maniu Gyula miniszterelnökségével.

A német birodalmi alkotmány tervezete.

Bécs, január 24. (A Délmagyarország tudósítójától.) A porosz állami miniszterium ma délután foglal állást a birodalmi alkotmány tervezete ügyében. Ki fogják mondani, hogy a tervezetet a mostani formájában nem fogadhatják el, mivel a benne foglalt javaslatok megvalósulása esetén Poroszország további fennállását rendkívül veszélyeztetnék.

Berlin, január 24. A Deutsche Allgemeyne Zeitung értesülése szerint a birodalmi kormány egyáltalán nem azonosítja magát az alkotmánytervezettel, amely nem is tekinthető törvényjavaslatnak, mert a kormány a nemzetgyűlés döntésétől teszi függővé további hivatalban való maradását.

Sándor régens Athénben.

Páris, január 24. Sándor szerbiai régens herceg Athénbe utazott.